

Om Bieavlingen

Indledning

Avisen **Kiøbenhavn's Aften=Post**, der udkom hver mandag og fredag, helligdage undtagne, havde i sin ottende årgang 1779 en artikelserie om biavl med titlen: Om Bieavlingen.

Artiklerien blev bragt som føljeton i Københavns Amts Biavlerforenings (KABF's) medlemsblad VOKSTAVLEN fra august 1989 til november 1991.

Se mere herom i »Efterskrift«.

Om Bieavlingen

Fredagen den 21 Maji 1779

Da Bieavlingen i Dannemark, er for nærværen=¹ Tid et vigtig ² for vore Oeconomictor, og Landkyndinge, og vi ikke nok kan anpriise denne vigtige Syssel; saa troede vi at tiene vore Landmænd, om vi i disse Blade gjorde dem bekiendt, med de nyeste Erfarringer og Opdagelser, som sigte til denne.

For at drive en Bieavl lykkelig og med noget vist Haab er det nødvendigt, deels at man maa lære at kiende de 3de adskillige³ Slags Bier, hvoraf et Stade bestaaer, deels og de fornemste naturlige Egenskaber hos disse, for at rette sig derefter i deres Rygt.

1 = forekommer mange steder, den tids bindestreg

2 der mangler et ord i den originale tekst

3 adskillige, her med betydningen 'forskellige'

I ethvert frisk Biestade ere:

1) En Viiser eller Dronning, som er Moder til alle Arbeids=Bierne, hun kiendes lettelig deraf, at hun har en længere Krop end de andre Bier, men samme er smal, og Bagdeelen deraf gaaer spids ned ad, ligeledes har hun længere Been, og gaaer ganske majestætisk, men ikkun korte Vinger, som, naar hun staaer stille, ligge lige ud med Kroppen, og staae ikke saa opreiste, som paa de andre Bier, hendes hele Ryg har en høi lysebrun Farve, men Bugen saavel som Benene ere gule.

2) Dronerne eller de store Bier, af disse kan der være mod hundrede og vel nogle flere i et frisk Stade, men ere der for mange af dem, duer det ikke, de ere længere i Kroppen end Arbeidsbierne, men ikke saa lange som Dronningen, derimod ere de tykkere baade i Hovedet og Livet, og det første er temmelig rundt og stort, hvoraf de lettelig kiendes. Det 3die slags ere de almindelige smaae, som man kalder Arbeids=Bier, og hvoraf der kan være i et Stade 18 til 20000.

Mandagen den 31 Maji 1779

Har et Stade ingen Viiser eller Dronning, saa kalder man det viiserløst. Man kiender det derpaa, at Bierne ere forsagte, og arbeide intet, og der bliver alt mindre og mindre Arbeids Bier, efterdi der legges da ingen til af dem, men desto flere Droner, og sligt et Stade maa da nødvendig gaae ud, om det ikke hielpes i Tide.

Dronerne ere bestemte til at befordre Svermningen, og ligesom det er Tegn paa et viiserløst og slet Stade, naar der ere for mange af dem, saa er der og Kiendemærke, at man ingen Sverm faaer af den Kube, hvor man ikke i de varme Dage af Junii Maaned seer nogen Droner uden for.

Naar Sverme=Tiden er forbie, legge Arbeids=Bierne hen i August eller September Maaned selv de overflødige Droner øde, hvilket man kalder Droneslaget, og det er da Tegn til et slet og viiserløst Stade, hvor man ikke finder dræbte og udjagede Droner uden for.

Disse 3de Slags Bier har og forskiellige Celler, hvori de udklekkes, og som ligge en Bie=Elsker Magt paa at lære at kiende: Arbeids=Biernes ere de almindelige smaa midt i Kagerne, de tilspundes saalænge, indtil den unge Bie bidder sig igiennem, med et brunagtig Dekkel, som gaae lidet hvelvet men ikke spidsagtig ud. Dronernes Celler ere noget større findes i gode Stader yderst ved Kanterne af Kagerne, og laaget over dem gaaer efter denne større Unges Beskaffenhed endnu noget mere hvelvet eller ophøiet ud, men endelig kommer Dronningens Celle eller Vugge, som er besynderlig frem for alle de andre, og seer ud næsten som et Agern.

Heraf følger altsaa, at skulde jeg være i Tvivl om et Stades Godhed, og for at faae Vished derom, vil see ind i Kagerne, og jeg da merker, at der ligge Drone=Unger i Arbeids=Biernes smaae Celler midt i Kagerne, som jeg kan kiende derpaa, at Laaget over dem, som endnu ere udkrøbne, staaer puklet og spidsagtig op i Veiret, saa kalder jeg sligt pukkelbrudt, og har deraf det fuldkomneste Beviis, at der er ingen frisk Viiser i Stadet, og det følgerlig intet duer, førend man kommer det til Hielp, og skaffer det en god Viiser.

Mandagen den 7 Junii 1779

Som Gud i Skabelsen har givet hvert Dyr og enhver Skabning de Egenskaber og Drifter, som ere fornødne for samme til at opfylde de viise Hensigter, hvorfor det er blevet til, saa har han og gjort ligeledes imod vore Bier, og disse bør man kiende, og rette sig efter i Behandlingen med dem, om man vil vente nogen retskaffen Nytte af dem.

Blandt disse Egenskaber maae vi fornemmelig legge Merke til følgende:

1) Bien elsker meget Soelen i den Tid, den skal Arbeide og indsamle Forraad, jeg maa derfor sette Staderne saaledes, at de kan faae samme.

2) Den behøver og megen Varme i Kuben baade til Voxets Forarbeidelse og til at udklekkes sin Yngel, den maa derfor have smaae og varme Kuber.

3) Den skal idelig have frisk Luft, og derfor er det dødeligt for den, naar den enten faaer Lufthullerne paa dens Legeme besmurte og tilstoppede, eller naar Røg trænger ind i Kuberne, eller naar samme blive fugtige, og

deraf opfyldte med Dunster, alt dette maae jeg i min Behandling søge at forekomme.

4) Den elsker meget Stilhed og Roelighed, og kan ingen Allarm eller Bevægelse taale ved dens Kuber, jeg maa derfor sette dem paa saadanne Steder, hvor de kan have denne Stilhed, og ikke paa nogen Maade foruroelige dem.

Mandagen den 21 Junii 1779

5) Bien søger Honning, hvor den finder og kan faae den, og forsvarer selv hvad den har faaet ind i Kuben, men er et svagt Stade imellem, som ikke har Kræfter eller Moedet til at forsvare sig, saa anfalder den samme i Hobetal, og altsaa vennes derved til Røverie; Jeg seer deraf, at jeg selv er Aarsag til Rovbier ved at holde slette Stader, og at jeg for at forekomme samme ikke maa taale hos mig noget Stade, som har Feil, uden det strax hielpes.

6) Den bygger i Kuben oven fra og ned ad, og jo mindre Kuben er, jo hurtigere arbeider den, men i de store taber den Moedet og setter kun tynde og smaae Kager, men naar man lidt efter lidt giver den mere Rum, arbeider den bestandig med en særdeles Flittighed, saa længe Veiret tillader det; dette giver mig mange herlige Lærdomme, hvorledes jeg kan behandle mine Stader med at sette smaae Kuber under dem, som siden skal erindres.

7) Om Vinteren ligger den i Dvale, det er: den hænger med Benene indflettede i hinanden i en Klump imellem Kagerne og fortærer da intet, undtagen den enten ved Soelens Skin paa Kuberne eller nogen i Nærværelsen skeet Allarm bliver opvakt, hvorved altid en stor Mængde maa sætte Livet til. Dette lærer mig altsaa om Vinteren, og saalænge det er koldt, at afvende Soelens Skin og al Allarm fra mine Kuber.

Mandagen den 28 Junii 1779

Naar man vil anlegge Bier, bør man i det mindste begynde med 2 eller 3 Stader, thi baade har man da mere Lyst at passe dem, og den Afgang, som ved Fugle og andre Biernes Fiender daglig foraarsages paa saa mange af dem; finder man da saa meget mindre til, naar den deeles paa flere Stader, end naar et eeneste skal taale det alt.

Ved Biers Indkiøb er at agte, at man kiøber gode Stader, i rette Tid og fra rette Steder.

Det er et got Stade, som har mange og friske Bier, en frisk Dronning, er forsynet med nødvendig Forraad af Honning, og ikke har for gammel en Kube, eller gamle, skimlede og mulne Kager.

Fredagen den 9 Julii 1779

Hvad det angaaer, om mange og friske Bier og en sund Dronning, da kan jeg om Sommerdagen ved got Veir kiende det paa deres Flugt, om mange flyver ind og ud af Kuben, og det med en hastig Fart, ligesom de bleve jagne ud, og kommer i Foraaret mange, men i Sommeren dog nogle, med Buxer tilbage. Men vil man kiøbe paa en Tiid, da Bierne ikke flyve, da løfte man Stader op, og see først paa Standbrettet, hvor det stoed, ligger der ingen Ureenlighed eller døde Bier, det er først et meget got Tegn; derpaa kiger man op imellem Kagerne, da man kan see, om der ere mange Bier, om de sidde imellem 2, 3 eller 4re Kager, hvilket sidste bør være, naar Stadet er ret folkeriigt, og jo længere ned ad Flyvehullet, Bierne opholde sig, jo bedre er det. Med det samme seer man og, hvorledes Kagerne see ud, jo guulere og lysere, jo bedre, men ere de sorte, det er Tegn til, at de ere gamle, og i dem maa man frygte for, at der er Orm.

Vil Eiermanden ei tillade mig at tage et Stade op, og see ind i det, før jeg kiøber, kan jeg ikkun med en Finger pikke gandske løselig paa Kuben ved Flyvehullet, komme da strax nogle Bier ud at see sig om, eller og man ved at legge Øre til Kuben, kan høre, at de inden for længe brumme og summe, holde lidet op, og begynde atter at brumme igien, det er et sikkert Tegn paa et got Stade, og vil man isteden for at banke paa Kuben, kun blæse ind af Flyvehullet, duer da Bierne noget, komme tilforladelig strax nogle ud, og de andre gjøre en heel Allarm inde i Kuben.

Fredagen den 30 Julii 1779

Viser Bie Stader de ommeldte Kiendetegn paa, at det er frisk, har det og gemeenlig den fornødne Forraad af Honning, men løfter jeg det op, kan jeg erfare det af Tyngselen, dog maa jeg heri gjøre Forskiel paa Tiden, thi i Sommeren lige til Bartholomæi Tider¹ er der megen Yngel og Blomstermeel, saa at Stadet kan være tungt

deraf, og endda have Honning lidt nok. I Foraaret derimod til April Maanedes Udgang er kun liden Yngel, og den meste Honning=Forraad er da fortæret, har da et Stade omtrent 20 Punds Vægt, saa er det meget got, thi da er og Tære=Tiden nesten forbie, og det lagges ad, at den skal samles ind igien.

Men er Stadet gammelt, maa man tage sig i Agt, det kan være tungt, og endda kun have lidet Honning, thi Kagerne kan være giennemtrukne af Fugtighed, fulde af de Hinder, som Bie=Ormen efterlader sig, naar den er udligget, ja vel og af forraadnet Yngel, gammel fordervet Blomstermeel, eller og af Steen=Honning, derfor har jeg og regnet det til en Egenskab ved et got Stade, at det ikke maa have for gamle enten Kager eller Kuber.

Mandagen den 9 August 1779

Biernes Alder og Kagernes eller Kubernes Ælde ere to adskillige Ting, thi Bierne i sig selv i et Stade kan ikke blive for gamle, de døe efterhaanden, og erstattes igien bestandig ved den nye Yngel, men Kagerne og Kuben kan blive for gamle, thi Cellerne, det er: de smaae sexkantede Rum i Kagerne, blive hvert Aar mindre, ved det at en tynd Hinde eller Bælg bliver siddende i dem for hver ung Bie, som deri udlegges, følgelig blive de tilsidst for smaae, at ingen fuldkommen Bie kan avles i dem. Desuden blive de og af Honningen og anden Fugtighed omsider saa giennemtrukne, at de ere stedse vaade, og blive mugne og skimlede, som er en Pest for Bierne, over 3 høist 4 Aar due de ikke mere, men driver man Bierne ud af dem i en frisk Kube, hvor de kan bygge sig nye Kager, kan de blive ved, og være gode, om det var i hundrede Aar og derover.

I Efterhøst, da man almindelig meest kiøber Bier, er det skuffeligt at befatte sig dermed, man kan da ikke med Vished see, om et Stade har sin Dronning, og hun kan ogsaa let døe af et eller andet Tilfælde om Vinteren.

Naar Kulden har begyndt, og Bierne har begivet sig til Roelighed, maa man aldeles ikke røre ved dem, eller flytte dem, da den mindste Bevægelse er dem høist skadelig. Men i Foraaret kan jeg bruge al den Forsigtighed, som oven er meldt, at see mig for, hvorledes Bierne og Kagerne ere, og jeg kiøber allerhelst og sikkerst hen i May, og Begyndelsen af Junio,

¹ Skt. Bartholomæi dag er den 24. august

naar Veiret kun ikke er alt for heedt, saa jeg skal frygte, at Voxet kunde være for lindt og veegt, for at kunde taale Flytningen.

Fredagen den 13 August 1779

Man bilde sig ikke ind, at man ikke kan flytte Bier om Foraaret eller Sommeren, fordi de da har fløiet, og flyve ud. Dette gaaer meget got an, naar man kun ikke kjøber dem for nær ved sig, thi saa er det skadeligt, enten man kjøber paa den ene Aarets Tiid eller paa den anden.

Man maa aldrig købe dem nærmere ved sig end $\frac{1}{2}$ eller i det ringeste $\frac{1}{4}$ Miil borte, thi ellers lære de, naar de komme ud, den gamle Flugt, og blive derved forvildede, ja mange af dem, om ikke alle, omkomme.

Det er ligemeget af hvem man kjøber, undtagen allene af Møllere, thi har de staaet nær ved en Mølle, saa kan lettelig noget af det fiine Meelstøv være kommet ind i Kuben, og det foraarsager en Giering og Syrlighed i Honningen, hvoraf Bierne omsider maa krepere.

De købte Stader flytter man om Natten indsvøbte i en Dug eller et Lagen, med noget Høe indstoppet i Flyvehullet, dog ikke alt for tæt, at Bierne kan have Luft, man trekker en Stang igiennem de af Dugen tilsammen= bundne Ender, og denne legges paa tvende Karles Skuldre, saa at de gaae med Stedet hengende imellem sig, sagte og jevnt, paa det at Voxkagerne ei skal rives løse.

Naar de da ere komne til Stedet, og man har sat dem paa deres Plads, gjør man Flyvehullet ganske lidet, de merke da strax den skeete Forandring, og sidde gemeenlig stille nogen Tiid af den første Dag, og see sig om, men strax derpaa begive de sig ud paa Arbeide, og vide rigtig at finde tilbage.

Fredagen den 20 August 1779

Man maa ikke sette sine Stader op til nogen Huus eller Væg, hvorinden for ere enten Mennesker eller Creature, som bevæge sig og give en Lyd fra sig, ei heller paa nogen anden Sted, hvor jevnlig skeer Allarm, hvilket vi før har sagt, at Bierne ikke kan fordrage, og især er dem skadeligt om Vinteren, naar de ligge i Dvale, hvorfor det endog er Feil at sette en Hund i Lænke ved dem for at afværge Tyvene, da denne ved sin Giøen og Raslen med Lænken vekker dem op i urette Tiid. Iligemaade er det

meget skadeligt at sette dem paa siide og fugtige Steder, hvoraf kommer Skimmel og Mugenhed i Kagerne, der nødvendig maa befordre Stadets Undergang. Ligesaa ilde er det og handlet at sette dem under et Vanddryp enten af Taget eller Træer; men endnu allerslettest at binde dem til disse sidste, thi naar Træerne af Vinden bevæges, rystes og Kuberne.

Mandagen den 30 August 1779

Hvor Røg, i sær af Smiddien, slaer ned, lykkes Biestader ikke; ei heller hvor megen Stank, fornemmeligen af Sviin, er i Nærværelsen; stærk Vindfang, hvor de skal have deres Flugt, er dem og skadelig, da de derved kastes ned, og gemeenligen gaae under, naar de komme hiem af Marken med deres Dragt, og da maa man og mage det, at de ei skal have noget Vandsted at flyve over, som er bredt, hvori de nedkastede uomgiengelig maatte omkomme. Endelig forstaaer det sig selv, at de ikke maa sættes paa noget Sted, hvor Formiddags=Solen, der er deres Liv, tages fra dem; men ei heller hvor Middags=Solen bestandig og stærk kan brænde paa dem, hvorved Kagerne let kan smeltes og falde ned hos dem, og de i øvrigt blive matte af Hede. Ligesom man og maa tilsee, at der ikke haves for høit Græs eller Urter under, eller tæt ved deres Standqvarter, hvori nogle af deres Fiender kan opholde sig, fornemmelig Møl, Fluerne, som sætte de saa skadelige Orme ind i Kuberne.

Man seer da lettelig, at det er best at sætte dem paa et fra Folk og Creature saa meget som mueligt afsides Sted, langt fra al Bulder og Allarm, samt Røg og Støv, fornemmelig i en Hauge, hvor de af Træer, som dog ei maa hænge ud over dem, kan have Læe for de nordlige, vestlige, sydvestlige og gandske nordlige Vinde, men derimod fri med Flyvehullerne vendte mod Sydost, saa de kan have Formiddags=Solen ubehindret; men derimod om Eftermiddagen en mere tempereret Luft.

Fredagen, den 3 September 1779

Man passer det gerne, at der er Vand i Nærværelsen, hvor Biestader komme til at staae, fornemmelig Møddings=Vand, som er dem meget tienligt i Foraaret.

Hvo der har Raad til det, kan opbygge Hytter til at sætte dem udi, derved staae Bierne

mere i Lye for Blæst, samt sikke for Regn og Snee, og 2) at man kan holde Solens Skin fra dem om Vinteren, og i Foraaret, imedens der endnu ligger Snee, da de ellers deraf lade sig forlede til at flyve ud, og omkomme i Mængde.

Mandagen, den 6 September 1779

Ved at sette Staderne paa en heel eller sammenhængende Bænk skeer det ofte, at Bierne af 2 Naboe=Stader løbe sammen, hvilket foraarsager Forvirring imellem dem og kan give Anledning til Røverie, hvorfor det er best, at hver staaer paa sin Pæl med et Standbret under sig af et heelt Stykke Træe, at der ey skal være Ridser i det, hvori Orme kan skiule sig, Pælen bør staae i det ringeste en god Alen fra Jorden, og Standbretterne helde lidt fremad, paa det at hvad Fugtighed der maatte være inde i Kuben af Aande, eller om nogen Regn skulde slaae ind, den da kan løbe ud igien, og ey blive staaende inde og foraarsage Mugenhed.

Endnu maa man agte dette, at man under ned, hvor Bierne staae, lægger et Par Brætter, som man holder reene for Sand og Støv, som har den Nytte, at naar Bierne enten falde ned eller af en Blæst bliver kastet ned, naar de komme hjem af Marken, de da ikke enten skal fryse ihjel paa den kolde Jord, eller velte sig selv i Sand og Støv, saa de blive for tunge til at flyve op igien. I øvrigt maa jeg holde saavel Hytten, om de staae i den, som og deres Kuber og Hætter, reene fra Spindelvæv og Mølfluer.

Fredagen, den 10 September 1779

Det er tilforladeligt ikke nok, at Kuberne ere nye, men deres Indretnings Dannelselse og Størrelse maa og være anderledes end de hidtil brugte; om man vil vente noget bestandigt Gavn af sine Bier, ei allene i de gode men og i de slette Aaringer.

Vores sædvanlige Slags Kuber har mange Feil:

1) Ere de for store, saa at naar en Sverm sattes i en af dem, som er ikke meget stor, eller der treffer noget vanskeligt Veir ind efter Sverme=Tiden, maa den forderves, da den ikke kan faae dette store Rum bygget fuld, altsaa ikke heller have den fornødne Varme enten til Yngelen eller sig selv i næste Vinter og derpaa følgende Foraar, men bliver et Rov for Mølorme, og maa gaae ud;

2) Om et Stade behøver i Foraaret at fores, som let skeer, især naar man bruger Fore=Kuber, saa kan jeg ikke komme til at give dem Foder (Honning) uden at sætte det under Kuben, som baade let kan lokke Rovbier til, og, hvor Bierne af et Stade, som har begyndt at blive afmægtig, ikke lettelig gaaer ind, især om det er noget koldt i Veiret; 3) Kan jeg i saadanne Kuber ikke komme til at faae Vox og Honning fra Bierne uden tillige at dræbe dem, men jeg maa, som det hedder, tage hele Stadet op, og fordi Kagerne i samme ere for gamle; ogsaa lægge Bierne med øde, ei at tale om, at jeg med dette Slags Kuber ikke kan indrette Magaziner, eller giøre Aflæggere af mine Stader, men maa lade alt komme an paa den blinde Skiebne, om de vil sværme i rette Tid.

Fredagen, den 24 September 1779

Det er en Hovedsag ved Bie=Avlingen, ikke at dræbe sine Bier. Jeg har sagt, at skjønt Voxet og Kagerne blive for gamle, saa kan Bierne selv dog aldrig blive det, da de avle unge og friske hvert Aar. Det var jo derfor Skam at lægge saa mange Kreature øde, som endnu i lang Tid kunne giøre os Nytte, og vi fordærve kun vor Miød og Honning ved at maske disse med al deres Gift og Ureenlighed deriblandt, og des Aarsag bør vi lægge os saadanne Kuber til, hvorved vi foruden andre ogsaa kan have den Beqvemmelighed, at faae Vox og Honning uden at dræbe Arbeiderne.

Kuberne l skal være lige runde op og ned, paa det at Bierne kan have desto jævnere Varme i dem, og de kan blive af en Vide allesammen, baade for oven og neden.

Dette behøves nødvendig, paa det at naar en Sværm har fuldbygget en af disse Kuber, jeg da kan sætte den en anden tom under ned, til at arbeide i, og dette skeer meget læt, ved det Kuberne ere aabne i begge Ender, thi i saa Fald løfter jeg kun den fuldbyggede Kube op, og sætter en tom, hvor intet Laag eller Dekkel er paa, men allene Tværpinden i den øverste Straaring under ned; efterdi nu alle Kuber ere af en Vide, og Bunden glat under ned, saa passe disse godt til hinanden, og jeg har da tillige nogle Jern Klemmer eller Bindhager, som jeg stikker i den nederste Straaring af den

1 Se Efterskrift side 7

øverste Kube og i den øverste Straaring af den nederste, saa holde de sammen, og for at tætte det mere, kan jeg kline omkring med noget Leer og Koegiødning, som er æltet tilsammen.

Fredagen, den 1 October 1779

Tverpindene i den øverste Straaring have den Nytte, ei alleene at Bierne ved 2de saaledes sammensatte Kuber kan gaae fra den øverste til den nederste, thi det kunde og skee, naar der var ganske aabent imellem; men i saa Fald vilde de og bygge deres Kager sammen fra den ene Kube i den anden, og man kunde da ikke skille dem ad, eller tage den øverste bort, naar den var fuld med Vox og Honning, uden at fordærve heele Værket i den underste, men nu hindrer disse Tverpinde denne Sammenbygning, og naar Bierne nu har bygget den øverste Kube fuld og de gaae ned i den underste, saa begynder de der at giøre deres Kager og Bygning fast paa den nederste Deel af disse Tverpinde, og altsaa kan jeg skille Kuberne ad igien uden nogen Skade, naar jeg vil, hvoraf vi skal see stor Nytte, naar vi kommer til at tale om Aflegningen og Magazin Behandlingen.

Trædækkelet over den øverste Kube med det indskaarne Hul haver denne Nytte, at i Fald jeg i et vanskelig Foraar vilde give et Stade Foder, saa kan jeg sette Honningen, som de skulle have, omkring paa dette Bret, og naar jeg da tager Blikket, som er lagt over det indskaarne Hul, bort, gaae Bierne der igennem og hente denne dem tilsatte Føde, og ved det der er et Halmlaag oven over, som settes fast paa igien, saasnart jeg har sat Foederet under, har jeg den Fordeel, at ingen af de andre Staders Bier kan lugte denne Foering eller indsatte Honning, som ellers almindelig skeede, naar man efter den gamle satte den ind under Kuben, hvorved man vænnede dem kun til at røve og plyndre hinanden; Men de smaae Huller, som ere i det overlagte Blik har den Nytte, at Aanden som Biernes Varme ofte giør i Hullet, kan trække derop igiennem og fordeele sig i Halmlaaget, saa at Bieværket indvendig ikke skal blive fugtig og mullent deraf.

Fredagen, den 29 October 1779

At Flyvehullet i Biekuben giøres saa lavt, at netop en Bie ikkun kan krybe ind derunder, skeer for at forekomme Røverie, da Rovbier

giørne flyve lige til med eet ind i Kuben, men standses nu, og kan bedre holdes ude af de andre Bier, naar de skal sætte sig først paa Flyvespaanen og krybe ind. Længden kan man efter Aarets Beskaffenhed enten formindske, ved at stoppe noget i ved begge Siderne, saa at Indbyggerne ikkun have fornøden Indgangs=Rum til 2de jevnside, som er nok først i Foraaret, samt sidst i Efteraaret, da Røverierne pleie at være paa det værste; men om Sommeren, naar der er fuld Træk paa Marken, kan man lade det i sin hele Længde være aabnet, da mange Bier jevnside kan gaae ind og ud.

Fredagen, den 19 November 1779

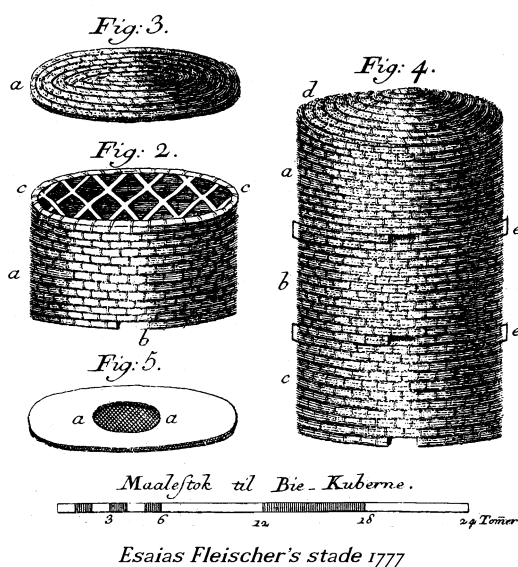
Det er kun ved første Øyekast, at de, som ere ukyndige om Tingene i sig selv, kan holde for, at disse beskrevne Kuber ere for smaae, og ikke kan give saa meget Vox og Honning, som de hidtil brugelige give; thi ved Erfarenhed skal de finde, at de give enddog mere. I de store Kuber setter Bierne smalle og tynde Kager, som man kalder den enkelte Bygning, hvorudi kun er lidet Vox og liden Honning; og det giøre de for at skynde sig, at faae lukket noget af dette store Rum ind, hvor de ellers ikke have den fornødne Varme, men i de smaa Kuber derimod setter de tykke Kager med lange Celler i, som kan rumme desto mere Honning, og dette kalder man den dobbelte Bygning; ja de forlange endnu disse Celler ofte til en tre dobbelt Bygning, og, saa at sige, proppet hele Rummet fuldt med Kager og Verk overalt, saa at slig en liden Kube vel giver ligesaa meget, og de fleste Tider mere i Vægten end de store, og desuden er endnu denne store Fordeel ved de smaa Kuber, at Bierne arbeide deri med mere Munterhed og Fyrighed end i de store, faae dem altsaa før fuldbyggede, almindelig i nogenledes got Veir paa 14 Dage, og naar sligt er skeet, kan jeg atter sette en tom Kube under den fulde, og lade dem bygge i, som de villigen giøre, og saaledes bygge en Tid efter en anden, foruden den dobbelte Bygning, endog et større Rum fuld, end hvor jeg giver dem det i store Kuber paa engang.

-oOo-

Efterskrift.

Kuben er det stude, der er beskrevet af Esaias Fleischer i 1777 i hans store værk om biavl med henved 800 sider, der inkluderede et smukt kobberstik visende en bipavillon, tavlestykker med de forskellige yngelceller, æg og larver, et opstablingsstude bygget af halm samt en såkaldt Kolonie=Kube af træ.

Året efter skrev han på anmodning af Det Kongelige Danske Landhuusholdnings=Selskab »Et kort Udtog af Justice=Raad Fleischers udførlige Afhandling om Bier og en for Danmark og Norge nyttig Bie=Avlings Anlæg« med samme kobberstik som i det digre værk. Herfra er tegningen af studet gengivet. Kobberstikket i sin helhed er afbildet i Niels Blædels bog »ET ÅR MED BIER«.

Fleischers opstablingsstude bestod af cylindre bundet af halm, diameter ca 30 cm, højde ca 15 cm. Hver halmcylinder havde et flyvehul forneden med en længde vel ca på 6 cm. Foroven lagdes der 12 trælister i et spredt krydsmønster. Taget var et lavt kegleformet tag bundet af halm. Der er endvidere en cirkulær plade af træ med et 10 - 12 cm stort hul i midten dækket af et gennemhullet blik.

Læs i øvrigt beskrivelsen af studet i Fredagen den 24 September og Fredagen den 1. October.

Anmærkning nr 1

I gennem teksten forekommer 3de, 3die og 2de, hvilket står for henholdsvis tredje = 3, tredje og tvende = 2

Anmærkning nr. 2

= forekommer mange steder i teksten, men det er blot den tids bindestreg, som dog stod lidt på skrå .

Hvis der er ord som trænger til forklaring er der god hjælp at hente i

ORDBOG OVER DET DANSKE SPROG
- dansk i perioden 1700 – 1950 -
som er lagt ind på <http://ordnet.dk/ods/>

Generelt om denne udgivelse

Årgang 1779 af avisen 'Kiøbenhavns Aften=Post' var indbundet og i KABF-bestyrelses-medlem A. Pedersen Toftløs' besiddelse og blev af ham velvilligt stillet til rådighed for afskrivningen og udgivelsen i foreningens blad VOKSTAVLEN .

Det originale tryk med de gotiske fraktur-bogstaver (de gamle krøllede bogstaver) var i en tilstand, som dårligt tillod kopiering, og derfor blev artiklerne afskrevet med latinske bogstaver, men med den gamle retskrivning.

Der er lagt omhu i at skrive nøjagtigt af efter den originale artikelserie, men muligvis har der hist og her alligevel indsneget sig en skrivefejl.

Der var formodentlig ikke flere afsnit af "Bieavlingen", idet Det Kongelige Bibliotek har meddelt, at der ikke er nogen fortsættelse i 'Kiøbenhavns Aften=Post' årgang 1780.

I øvrigt vidste vi ikke ved første udgivelse, hvem der var forfatter til "Om Bieavlingen", idet artikelserien i 'Kiøbenhavns Aften=Post' ikke var signeret.

Dette er dog nu blevet opklaret, idet det har vist sig, at teksten er kopieret ordret efter »Et kort Udtog af Justice=Raad Fleischers udførlige Afhandling om Bier og en for Danmark og Norge nyttig Bie=Avlings Anlæg« fra 1778 indtil 3.Kapitel §11 dvs 20 sider ud af bogens 96 tekstsider undtaget er dog nogle henvisningerne til førnævnte kobberstik som bl.a. viser billedet af Esaias Fleischers stude. Endvidere er de første syv tekstlinier i Fredagen den 21. Maji 1779 ikke fra bogen.

Det vides ikke, hvorfor artikelserien ikke blev fuldendt i forhold til bogen.

I denne revision er de få trykfejl i avisens tekst rettet i h.t. bogen. F.eks. stod ordet hvelvet på side 2 som helvet og Straaring som Straaning tre steder på side 5.

COPYRIGHT:

Copyright betyder her, at enhver har ret til helt eller delvis at kopiere “**Om Bieavlingen**”, idet der forudsættes en henvisning til dette dokument som kildemateriale.

Bevar i det mindste de otte første linier i indledningen og de fem første linier af **Generelt om denne udgivelse** som reference.

Hvidovre, i maj 2006,
revideret december 2006

Gunnar Thygesen

Afskriveren

Næstformand og sekretær i KABF ved
udgivelsen i VOKSTAVLEN i 1989 til 1991.

Kommentarer modtages gerne på
gunnarht@get2net.dk

-oOo-